

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: botlatókövek elhelyezése

Tisztelt Képviselő-testület!

Az előterjesztés célja, hogy a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) a botlatókövek elhelyezésével emléket állítason a második világháború alatt a lakóhelyéről elhurcolt Bakó János és felesége, Bakó Jánosné, illetve az ismeretlen körülmények között eltűnt Lakos Gábor részére.

Budapesten több kerületben található botlatókő, amelyek elhelyezését Gunter Demnig német művész 1997-ben kezdeményezte. Európában számos nagyvárosban találkozhatunk az emlékjelekkel. A botlatóköveket a holokauszt áldozatainak egykori lakóhelye előtt, a bejárat elé, a járdába süllyesztve helyezik el.

Kerületünkben a Fürj utca 14/b., a Hollósy Simon utca 6., a Nagyenyed utca 11. szám alatt, a Budakeszi út 46. szám alatti Lauder Javne Zsidó Közösségi Óvoda előtt, valamint a Németvölgyi út 15. szám alatti ingatlan bejárata előtt található botlatókő.

Lakos Borbála és dr. Bakó Gábor azzal a kéréssel fordult az Önkormányzathoz, hogy a Városmajor utca 15. számú ingatlan bejárata elé három botlatókövet szeretnének elhelyezni. A Városmajor utca 15. szám alatti telek Lakos Borbála dédszülei, Lakos (magyarosítás előtti vezetékneve: Lemberger) Gábor és felesége, Lakos Gáborné tulajdonában állt. Elmondás alapján ők voltak a jelenleg is ott álló épület építetői, ahova az első tulajdonosokkal együtt költöztek be. Lakos Gábor ismeretlen körülmények között tűnt el 1944 telén.

Szintén első tulajdonosként költözött be a házba Bakó János és felesége, Bakó Jánosné (lánykori nevén: Nágel Eleonóra).

Bakó Jánost és Bakó Jánosnét 1944 telén a nyilasok vitték el. Ezt követően már senki nem látta őket.

A családtagok és az Önkormányzat is felvette a kapcsolatot a Magyar Zsidó Kulturális Egyesülettel (a továbbiakban: Egyesület). Az Önkormányzattal történő előzetes egyeztetés alapján a családtagok az Egyesület felé rendezték a botlatókövek gyártási, szállítási és adminisztrációs költségeit.

Az elhelyezéshez az Egyesület az Önkormányzat engedélyét és fizikai közreműködését kéri. Az emlékjel avatását 2026 őszén szeretnék megvalósítani a családtagok.

A családtagok szeretnének egy ismeretterjesztő beszélgetést is szervezni a botlatókövek avatásának napjára, ahol a magyar zsidóság és a magyar áldozatok emlékének megőrzése lenne a cél. Ennek az eseménynek – előzetes egyeztetés alapján – a Barabás Villa fog helyszínt biztosítani. Ennek bérleti díját – melynek kalkulált költsége: bruttó: 189.103 Ft, – az Önkormányzat a 2026. évi költségvetése biztosítja.

A botlatókő négyzet alakú, betonkockára rögzített rézlemez, mérete 9,6 cm x 9,6 cm, mélysége 10 cm; melyet Gunter Demnig tervei alapján készítteti el az Egyesület. A rézlapon az áldozatok neve,

születési dátuma, a halálozás helye és ideje szerepel. A 3 darab botlatókő költsége összesen 190.000 Ft, mely összeget a családtagok már kifizették.

A családtagok az Egyesületen keresztül Lakos Gábor, Bakó János és Bakó Jánosné áldozatokra emlékező botlatókövek elhelyezésére tettek javaslatot, amelyet most a Képviselő-testület elé terjeszték elfogadásra.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a Városmajor utca 15. számú (6837 hrsz.) ingatlan előtti járda közterület. A kerületi önkormányzat tulajdonában álló közterületen művészeti alkotás, emlékjel elhelyezéséről a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. § (1) bekezdése értelmében a kerületi önkormányzat Képviselő-testülete dönt, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 8. pontja értelmében át nem ruházható hatáskörben.

A Képviselő-testületi döntést követően a botlatóköveket állíttató félnek közútkezelői engedélyt kell kérnie, amelyet a Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Irodája ad ki.

Az előterjesztést előzetesen megküldtem véleményezésre a Humán Bizottságnak.

Az előterjesztésben foglaltak alapján kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy – elhelyezésüket kezdeményező családtag, illetve a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület által elkészített – három darab botlatókövet helyez el a Budapest XII. kerület, Városmajor utca 15. számú ház előtti járdán Lakos Gábor, Bakó János és Bakó Jánosné emlékére.

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2026. szeptember 16.

Kovács Gergely s. k.
polgármester

Láttam:

dr. Bitskey Botond s. k.
jegyző

Melléklet:

a botlatókövek műszaki leírása